

סוגית 'תגרי לוד' בבא מציעא דף נ

מקרא: **צבע ירוק - רווח ביחס לשיטת רבנן**, **צבע אדום - הפסד ביחס לשיטת רבנן**

טבלה א

מהלך הגמרא - שלב א: סברוה, פחות משליש לר' טרפון, כפחות משתות לרבנן -

בפחות משתות אין מחילה לאלתר

פחות משתות	שמות	יותר משתות עד שליש	שליש	יותר משליש
מקח קיים ויכול המתאנה לתבוע דמי האונאה עד בכדי שיראה	אונאה המתאנה יכול לתבוע את האונאה או לבטל את המקח עד בכדי שיראה	ביטול מקח שניהם יכולים לבטל את המקח		לרבנן
מקח קיים ויכול המתאנה לתבוע דמי האונאה עד בכדי שיראה	מקח קיים ויכול המתאנה לתבוע דמי האונאה עד בכדי שיראה	אונאה המתאנה יכול לתבוע את האונאה או לבטל את המקח עד בכדי שיראה	ביטול מקח שניהם יכולים לבטל את המקח	ר' טרפון בתחילה
מקח קיים ויכול המתאנה לתבוע דמי האונאה כל היום	מקח קיים ויכול המתאנה לתבוע דמי האונאה כל היום	אונאה המתאנה יכול לתבוע את האונאה או לבטל את המקח כל היום	ביטול מקח שניהם יכולים לבטל את המקח	ר' טרפון לבסוף
<p>הסבר: ולכן, לבסוף העדיפו תגרי לוד את שיטת חכמים שתהיה לקונה לזמן קצר לבטל את המקח, מאשר את שיטת ר' טרפון שיש לקונה זמן ארוך לתבוע את דמי האונאה. אע"פ שלשיטת חכמים הקונה יכול לבטל את המקח ולשיטת ר' טרפון המקח קיים ויכול רק לתבוע את דמי האונאה. רש"י ד"ה משום.</p>				

טבלה ב

מהלך הגמרא - שלב ב: סבריה, פחות משליש לר' טרפון, כפחות משתות לרבנן -

כפחות משתות יש מחילה לאלתר

פחות משתות	שמות	יותר משתות עד שליש	שליש	יותר משליש
מקח קיים ואין המתאנה יכול לתבוע דמי האונאה	אונאה המתאנה יכול לתבוע את האונאה או לבטל את המקח עד בכדי שיראה	ביטול מקח שניהם יכולים לבטל את המקח		
מקח קיים ואין המתאנה יכול לתבוע דמי האונאה	מקח קיים ואין המתאנה יכול לתבוע דמי האונאה	מקח קיים ואין המתאנה יכול לתבוע דמי האונאה	אונאה המתאנה יכול לתבוע את האונאה או לבטל את המקח עד בכדי שיראה	ביטול מקח שניהם יכולים לבטל את המקח
מקח קיים ואין המתאנה יכול לתבוע דמי האונאה	מקח קיים ואין המתאנה יכול לתבוע דמי האונאה	מקח קיים ואין המתאנה יכול לתבוע דמי האונאה	אונאה המתאנה יכול לתבוע את האונאה או לבטל את המקח כל היום	ביטול מקח שניהם יכולים לבטל את המקח
<p>הסבר: ולכן, אף לבסוף עדיף לתגרי לוד שיטת ר' טרפון, אע"פ שבשליש יכול הקונה לחזור בו כל היום [ולשיטת רבנן יש צד (ראה להלן) שיכול לחזור בו רק עד בכדי שיראה], מ"מ יכולים להזהר שלא להונות בשליש ויהיה מחילה מיד. רש"י ד"ה אמאי.</p>				

טבלה ג

מהלך הגמרא - שלב ג: משתות ועד שלישי לר' טרפון כשתות עצמה לרבנן -

בפחות משתות יש מחילה לאלתר, ובביטול מקח לרבנן לעולם חוזר

יותר משליש	שליש	יותר משתות עד שלישי	שתות	פחות משתות	
ביטול מקח שניהם יכולים לבטל את המקח לעולם			אונאה המתאנה יכול לתבוע את האונאה או לבטל את המקח עד בכדי שיראה	מקח קיים ואין המתאנה יכול לתבוע דמי האונאה	לרבנן
ביטול מקח שניהם יכולים לבטל את המקח לעולם	אונאה המתאנה יכול לתבוע את האונאה או לבטל את המקח עד בכדי שיראה		אונאה המתאנה יכול לתבוע את האונאה או לבטל את המקח עד בכדי שיראה	מקח קיים ואין המתאנה יכול לתבוע דמי האונאה	ר' טרפון בתחילה
ביטול מקח שניהם יכולים לבטל את המקח לעולם	אונאה המתאנה יכול לתבוע את האונאה או לבטל את המקח כל היום		אונאה המתאנה יכול לתבוע את האונאה או לבטל את המקח כל היום	מקח קיים ואין המתאנה יכול לתבוע דמי האונאה	ר' טרפון לבסוף
<p>הסבר: ולכן, לבסוף העדיפו תגרי לוד את שיטת חכמים, הואיל ובהונאת שתות, לחכמים יהיה לקונה זמן קצר לחזור בו, אבל לר' טרפון יש לקונה זמן ארוך לחזור בו. אע"פ שבהונאת יותר משתות לשיטת חכמים הקונה יכול לבטל את המקח לעולם, ולשיטת ר' טרפון רק עד סוף היום, מ"מ אין הבדל גדול בין לחזור לעולם לבין כל היום, כי גם כל היום הוא זמן רב, ועוד שאונאה יותר משתות אינה מצויה. רש"י ד"ה כי אמר.</p>					

טבלה ד

מהלך הגמרא - שלב ד: משתות ועד שלישי לר' טרפון כשתות עצמה לרבנן -

בפחות משתות יש מחילה לאלתר, ובביטול מקח לרבנן עד בכדי שיראה לתגר או לקרובו

פחות משתות	שמות	יותר משתות עד שלישי	שלישי	יותר משלישי
מקח קיים ואין המתאנה יכול לתבוע דמי האונאה	אונאה המתאנה יכול לתבוע את האונאה או לבטל את המקח עד בכדי שיראה	אונאה המתאנה יכול לתבוע את המקח עד בכדי שיראה	ביטול מקח שניהם יכולים לבטל את המקח עד בכדי שיראה	לרבנן
מקח קיים ואין המתאנה יכול לתבוע דמי האונאה	אונאה המתאנה יכול לתבוע את המקח עד בכדי שיראה	אונאה המתאנה יכול לתבוע את המקח עד בכדי שיראה	ביטול מקח שניהם יכולים לבטל את המקח עד בכדי שיראה	ר' טרפון בתחילה
<p>הסבר: ולכן אין לתגרי לוד כל עדיפות בשיטת ר' טרפון על שיטת חכמים. (ואדרבא הפסד הוא להם, שלקונה יש זכות לחזור ולמוכר אין זכות לחזור. תוספות). וא"כ מדוע שמחו בתחילה?</p>				

טבלה ה

מהלך הגמרא - שלב ה: לר' טרפון, שתות עצמה כפחות משתות לרבנן, ויותר משתות ועד שלישי כשתות עצמה לרבנן –

בפחות משתות יש מחילה לאלתר, ובביטול מקח לרבנן עד בכדי שיראה לתגר או לקרובו

יותר משליש	שליש	יותר משתות עד שלישי	שתות	פחות משתות	
ביטול מקח שניהם יכולים לבטל את המקח עד בכדי שיראה			אונאה המתאנה יכול לתבוע את האונאה או לבטל את המקח עד בכדי שיראה	מקח קיים ואין המתאנה יכול לתבוע דמי האונאה	לרבנן
ביטול מקח שניהם יכולים לבטל את המקח עד בכדי שיראה	אונאה המתאנה יכול לתבוע את האונאה או לבטל את המקח עד בכדי שיראה		מקח קיים ואין המתאנה יכול לתבוע דמי האונאה	מקח קיים ואין המתאנה יכול לתבוע דמי האונאה	ר' טרפון בתחילה
ביטול מקח שניהם יכולים לבטל את המקח כל היום	אונאה המתאנה יכול לתבוע את האונאה או לבטל את המקח כל היום		מקח קיים ואין המתאנה יכול לתבוע דמי האונאה	מקח קיים ואין המתאנה יכול לתבוע דמי האונאה	ר' טרפון לבסוף
<p>הסבר: ולכן, לבסוף העדיפו תגרי לוד את שיטת חכמים שביותר משתות יש לקונה זמן קצר לבטל את המקח, מאשר את שיטת ר' טרפון שיש לקונה זמן ארוך לבטל את המקח. [נאע"פ שבשתות עצמה לשיטת חכמים הקונה יכול לבטל את המקח ולשיטת ר' טרפון המקח קיים, עדיף להם הריוח שיש ביותר משתות מאשר הריוח המצומצם רק בשתות בדיוק. תוספות].</p>					